

Stara reč. Ko so v poganskem rimskem cesarstvu hoteli ljudi, predvsem mlade odvrniti od kršč. vere, so jih skušali zavesti v nesramnost in nečistost. Nečistnik po njihovem prepričanju ni bil več dostopen za krščanstvo, kaj da bi bil za njega še navdušen. Danes, ko je nekaterim toliko na tem, da bi široke ljudske plasti odvrnili od vere Kristusove, se zopet poslužujejo

istega sredstva. Nek prostozidar je izjavil: »Najhujši udarec, s katerim lahko udarite cerkev, je propalost. Napravite ljudi nečiste in kmalu ne bo več katoličanov.« Zato pa vidimo, kako se danes po gotovih spisih pretaka gnojnica propalosti, kako se ta šopiri po pismih in drugod, kako se hoče zavesti ta duh z modo itd. Vse to so nazadnje poskusi — ljudi odtrgati od Boga.

jeta niže Ptuja Šegula Martin. Pristašev naših katoliških društev 14, ostalih 4.

Rogatec 8 odbornikov. Rogatec Emanuel Bauman; Sv. Katarina Anton Kamensek; Slatina okolica Josip Plemenitaš; Kostivnica Jakob Ogrizek; Rogaška Slatina Matija Čebular; Sv. Florjan Peter Mikuš; Zetale Leopold Filipič; Stoperce Leopold Filipič. Pristašev naših katoliških društev 5, ostalih 3.

Slovenjgradec 8 odbornikov. Slovenjgradec Ivan Serajnik; Št. Janž pri Dravogradu Barj Josip; Pameče Miha Brezovnik; Smartno pri Slovenjgradcu Kac Ivan; Podgorje Korošec Ivan; Št. Ilj pod Turjakom Jaš Jakob; Legan Franc Hribernik. Pristašev naših katoliških društev 5, ostalih 3.

Slovenska Bistrica 9 odbornikov. Slovenska Bistrica dr. Josip Pučnik; Tinje Martin Dušej; Sv. Martin na P. Ačko Franc; Zgornja Polskava Frešer Leopold; Spodnja Polskava Ivan Samastur; Pečke Poharc Anton; Jelovec Makole Ivan Bogina; Laporje Kaukler Karl; Poljčane Simon Prešern. Pristašev naših katoliških društev 5, ostalih 4.

Sv. Lenart v Slov. gor. 10 odbornikov. Sv. Lenart Franc Lorber; Sv. Jurij v Slov. gor. Janez Roškar; Spodnji Gasteraj Janez Rotman; Sv. Benedikt Zupe Franc; Sv. Trojica Valentin Klemenčič; Sv. Anton v Slov. gor. Poljanec Ludvik; Žikarce Josip Krajnc; Sp. Voličina Franc Vogrin; Kremberg Breznik Franc; Velka Roškar Janez. Pristašev naših katoliških društev 9, ostalih 1.

Šmarje pri Jelšah 7 odbornikov. Ponikva Zličar Franc; Šmarje okolica Turk Ivan; Slivnica Juri Lesjak; Šmarje trg Majcen Jakob; Sv. Vid pri Grobeljnm Martin Leskošek; Sv. Ema Edvard Zupanc; Sv. Peter na m. s. Ivan Anderlič. Pristašev naših katoliških društev 5, ostalih 2.

Šoštanj 7 odbornikov. Šoštanj okolica Doherssek Baltazar; Velenje Demšič Josip; Škale Skaza Franc; Šoštanj mesto dr. F. Mayr; Topolšica Ročnik Martin; Št. Ilj pri Velenju Anton Brinovšek; Št. Janž na Vinski gori Kroljč Marko. Pristašev naših katoliških društev 5, ostalih 2.

Vransko 7 odbornikov. Braslovče Omladič Joža, Padar Jože; Polzela Lenko Franc; Sv. Jurij ob Taboru Hanzič Franc; Sv. Jeronim Schauer Franc; Vransko Košenina Karol; Gomilsko Oražim Franc. Pristašev naših katoliških društev 3, ostalih 4.

Izid volitev v cestne odbore.

Okrajni cestni odbor Celje 17 odbornikov. Celje mesto Janič Maks, dr. Josip Vrečko; Celje okolica Hihelčič Alojz, Kukovec Vinko; Dobrna Urleb Franc; Škofja vas Franc Žvižaj; Sv. Pavel pri Preboldu Sadnik Julij; Velika Pirešica Davorin Krajnc; Sv. Jurij okolica Klajnshek Martin; Petrovče Stanko Jelovešek; Nova cerkev Ivan Lešnik; Vojnik Anton Pečovnik; Kalobje Avgustin Jager; Sv. Peter v Savinjski dolini Antloga Andrej; Zalec Josip Veligošek; Teharje Franc Sodin; Št. Jurij ob Južni železnici Drogenik Jožef. Pristašev naših katoliških organizacij 9, ostalih 8.

Dolnja Lendava 14 odbornikov. Dolnja Lendava Kaufman Josip, Zerdin Ivan; Beltinci Odranci Peterka Martin, Sinej Stefan; Bogojina Puhar Franc; Bratonci Erjavec Mihael; Nedelica Copek Stefan; Čentiba Pavlinek Josip; Crensovci Kolenko Jožef, Rous Matjaš; Dobrovnik Car Josip; Gaberje Horvat Izidor; Kobilje Györek Franc; Turnišče Litrop Stefan. Pristašev naših katoliških organizacij 6, ostalih 10.

Gornja Radgona 7 odbornikov. Drobtnici Gustav Novak; Apače Anton Kosi; Gornja Radgona Janez Lančič; Črešnjevci Jakob Klemenčič; Radenci Jakob Zemljčič; Sv. Jurij ob Ščavnici Franc Horvat; Hrastje-Mota Divjak Lovro. Pristašev naših katoliških organizacij 5, ostalih 2.

Gornjigrad 7 odbornikov. Luče Zibovt Jakob; Ljubno Tesovnik Josip; Smartno ob Paki Martin Steblovnik; Rečica Maks Štiglic; Mozirje trg Franc Štrucelj; Bočna Franc Štiglic; Gornjigrad Mermal Franc. Pristašev naših katoliških društev 6, ostalih 1.

Konjice 10 odbornikov. Konjice okolica inž. Rado Šturin; Konjice trg inž. Rado Šturin; Žiče Zidanšek Karel; Loče Košir Anton; Oplotnica Hohnjec Franc; Okoško Flor Franc; Vrholje Skrbinšek Jože; Zreče Mernik Anton; Vitanje Jernej Kozman; Ljubnica Franc Praprotnik. Pristašev naših katoliških društev 9, ostalih 1.

Kozje 7 odbornikov. Podsreda Škerbec Edmund; Kozje Pleterski Anton; Sv. Peter pod Sv. gorami Alojz Zorenč; Pilštanj Perčič Jože; Dobje Teržan Anton; Drensko rebro Bovha Jožef; Podčetrtek Počivalšek Ivan. Pristašev naših katoliških organizacij 5, ostalih 2.

Ljutomer 7 odbornikov. Ljutomer Jakob Rajh; Cven Ferdo Magdič; Cezanjevci Ferdinand Pihlar; Branislavci Franc Špindler; Ključarovi Matija Vaupotič; Veržej Stuhec Alojzij; Mala Nedelja Murkovič Alojz; Pristašev naših katoliških organizacij 5, ostalih 2.

Marenberg 7 odbornikov. Ribnica na Pohorju Držečnik Luka; Kapija Franc Vraber; Trbonje Hribernik Ivan; Vuzenica Peruš Alojzij; Muta Pogorelnik Franc; Marenberg Mravljak Peter. Pristašev naših katoliških društev 5, ostalih 2.

Maribor 20 odbornikov. Maribor mesto Zehot Franjo, dr. Andrej Veble, Murko Vid, Roglič Drago; Studenci Kaloh Alojzij; Lajtersberg Janžekovič Ivan; Sv. Peter pri Mariboru Kostanjšek Jakob; Zgornji Št. Jakobski dol Roškar Anton; Št. Ilj Thaler Franc; Zgornja Sv. Kungota Šerbinek Ivan; Kamnica Hauptman Stanko; Selnica ob Dravi Hernah Martin; Št. Lovrenc na Pohorju Glaser Viktor; Hraše Bobič Feliks; Tezno Habjanič Leopold; Spodnje Hoče Kolman Josip; Fram Stern Ivan; Peče

Kirbiš Ivan; Pobrežje Pšeničnik Anton. Pristašev naših katoliških društev 9, ostalih 11.

Murska Sobota 16 odbornikov. Bodonci Hodošek Ljudevit; Cankova Vogler Viktor; Gornja Lendava Florjanič Janez; Gornji Petrovci Ballek Jožef; Hodoš Stevanec Franc; Križevci Josip Džuban; Krog Bratkovič Stefan; Kuzdobljanje Fartek Janez; Martjanci Pitarič Stefan; Pečarovci Zrinski Aleksander; Pertoča Gamboč Josip; Puconci Kuhar Stefan; Prosenjakovci Lippai Vendel; Sv. Jurij Mekič Stefan. Pristašev naših katoliških društev 2, ostalih 14.

Ormož 10 odbornikov. Ormož Kuharič Ludvik; Središče Kočever Franjo; Hum Ivanuša Ivan; Sv. Miklavž Tomažič Josip; Kog Fr. Bratušek; Mihalovci Petovar Lovro; Velika Nedelja Petek Franc; Sv. Lenart Janžekovič Alojz; Šardinje Franc Kosi; Sv. Tomaž Hojnik Jernej. Pristaši naših katoliških društev 6, ostali 4.

Prevalje 7 odbornikov. Črna inž. Fettich Viktor; Mežica inž. Avgust Gogala; Prevalje Lahovnik Franc; Guštanj Lečnik Ferdo; Tolsti vrh Kogelnik Alojzij; Dravograd Preglav Simon; Libelice Kumprej Miha. Pristaši naših katoliških društev 5, ostali 2.

Ptuj 18 odbornikov. Ptuj mesto Brenčič Mihael; Sv. Lovrenc na Dravskem polju Franc Beranič; Krčevina pri Ptuj Čeh Jurij; Sv. Lovrenc v Slov. gor. Kovačec Anton; Polenšak Šegula Janez; Trnovska vas Čeh Fr.; Sv. Urban Belec Franc; Vurberg Viktor Kegl; Breg pri Ptuj Franjo Zupanič; Cirkovce Peršuh Franc; Ptujška gora Kubrich Karel; Gornja Pristava Anton Vinko; Nova cerkev Majcen Franc; Sv. Andraž v Halozah Vindiš Filip; Sv. Barbara Anton Korenjak; Zavrč Ranf Franc; Sv. Marko Ivan Veršič; Sv. Mar-

NOVICE

1879—1929. Polstoletnica. Slovenski učiteljski maturanti iz leta 1879 so obhajali pretečene dni v Mariboru v Gambriнови dvorani (nekdanjo učiteljsko) svojo polstoletnico. Od 12 še živečih slovenskih tovarišev se jih je sestanka udeležilo deset: Dernač Jože, Kopic Rado, Majcen Srečko, Mešiček Jože, vsi iz Maribora; Jurko Blaž iz Vojnika, Kovačič Jakob iz Sv. Trojice, Tomažič Ivan iz Slovenske Bistrice, Vodusek Gustav iz Trbovelj in Vudler Peter iz Celja. Vsled boleznj sta se opravičila Lasbahar Jože iz Ruš in Mohor Srečko iz Celja. Na predvečer je došle pozdravil tov. Kopic, tovariša Majcen in Mešiček pa sta prečitala došle dopise. Najvažnejši dopis, naslovljen na svojega rojaka Majcena, se med drugim glasi: »Prosim pa, da blagovolite vsem gospodom sporočiti moje spoštljive poklone, iskrene čestitke ob taki redki slovesnosti kakor v imenu naroda in vseh, ki ste jih učili in ste zanje trpeli, tudi vam naj bo v najprisrčnejšo zahvalo

Vsemogočni, ki je bogatejši nego naš svet, On, bogat in dobroten plačnik. Meško l. r., Sele pri Slovenjgradcu.« — Imenovanj gospod je jubilentom poslal tudi svoj rokopis, ki ga je prečital tov. Majcen in ki je naredil na vse navzoče globok nepozaben utis. Slavljenje je s svojo navzočnostjo počastilo več dam in gospodov iz Maribora, med zadnjimi gg. dr. Majcen in dr. Dernač, zdravnik in očeta naših tovarišev jubilentov. Drugega dne ob 10. uri so se vse udeleženci zbrali v cerkvi sv. Alojzija, kjer je daroval preč. g. Zidanšek, vpok. prof. teol. sv. mašo za rajne tovariše in profesorje. Po sv. maši so obiskali grobove škofa in pedagoga Slomška in v Mariboru umrlih profesorjev, ogledali si najvažnejše mestne spremembe ter na posebno povabilo še Tscheligijevo pivovarno, kjer so bili prijazno in gostoljubno sprejeti. Skupni obed je združil jubilate končno v slovo. Hitro so potekle vesele urice — na kolodvoru smo si, mogoče zadnjikrat — stisnili roke z obljubo »na svidenje vsako prihodnje leto,« ako Bog da.

Laventinska vzajemnost je imela svoj letošnji občni zbor v Ptuj dne 26. avgusta. Udeležba je bila precejšnja, posebno iz sosednjih de-

kanij. Navzoči so z velikim zanimanjem sledili posamenim poročilom. V živahni debati so vsi povdarjali, da je lavant. Vzajemnost na visoki stopnji razvoja in da prav uspešno zastopa koristi duhovskega stanu. Splošno se je povdarjala potreba, da vsi duhovniki spoznajo velevažni namen društva in se ga oklepajo, ker se samo tem potom more v sedanjih razmerah izboljšati gnotni položaj duhovnikov, zlasti za starost in onemoglost, ter njihovi stanovski interesi odločno zastopati. Vsi udeleženci so se razšli s trdnim prepričanjem, da si morajo duhovniki sami po organizaciji v Vzajemnosti ustvariti boljše razmere za prihodnost. Zato je predsednik zaključil to velepomembno zborovanje z besedami: Vsi na delo za stanovsko organizacijo Vzajemnost, ki naj predvsem postavi duhovniški dom za onemogle in bolane ude društva.

Opomba tajništva Vzajemnosti. Vsi dopisi in prošnje za Vzajemnost se naj blagovoliijo nasloviti na predsedstvo Vzajemnosti, Maribor, Slomškov trg 19, denarne pošiljatve pa na naslov: Vinko Munda, stolni vikar, Maribor, Slomškov trg št. 20.

Smrtonosni sunek. Ključavničar Friderik Škof iz Studencev pri Mariboru je tako sunil v prepiru 50 letno Alojzijo Drogenik, da je ženska v nedeljo 15. septembra na posledicah sunka umrla. Škof se je javil sam policiji.

Elektrika ga je ubila. V soboto 14. septembra se je dotaknil električnega voda pri gradbi novega hotela na Grajskem trgu v Mariboru 20 letni delavec Bogomir Jezernik iz Studencev. Udar elektrike je bil tako silovit, da je pridni delavec obležal pri priči mrtve.

Domneva na zločin. Dne 10. septembra je plavalni mojster Zöhrer pri meljskem kopaljšču v Mariboru opazil sredi Drave žensko truplo. Čolnarjem se je posrečilo, da so ga potegnili iz vode. O dogodku je bila takoj obveščena policija, ki je prispela na lice mesta s policijskim zdravnikom dr. Zorjanom na čelu. Utopljenka je močne rasti, rdečkastih las, približno 25 let stara ter ima na sebi pisano krilo s predpasnikom. Ker je truplo že precej v razpadu, se domneva, da se je nahajala utopljenka v vodi že 8 do 10 dni. Z avtomobilom mestnega pogrebnege zavoda so truplo prepeljali v mrtvašnico na mestno pokopališče na Pobrežju. Ker je komisija ugotovila na glavi udarce, domnevajo, da se je zgodil zločin.

Izsledeni tatovi. Po raznih krajih Slovenskih goric je bilo zadnje tedne vlomljeno in pokradena obleka in druge reči. Uzmoviči so se nekaj dni nemoteno veselili zločinskega posla, a sedaj ima oblast v rokah glavnega krivca v osebi nekega moža od Sv. Jurija v Slov. goricah. Pokradeno blago so odpremljali tatovi na avtomobilih v Avstrijo. Preiskava in izpoved zaprtega možkega bosta spravili še marsikaj na dan.

Sreča v nesreči. V Lokanji vasi pri Slovenski Bistrici je padel petletni fantek posestnika Franca Leskovarja po nesreči v 30 m globoki vodnjak. Na pomoč so prihitali otroku še le na njegov jok iz globočine, ga potegnili iz vodnjaka in ga izročili staršem le neznatno opraskanega.

Vlomilci. V Ločah so ob 1. uri ponoči 11. septembra vlomili v trgovino g. Flecka. Odnegli so raznega manufakturnega blaga za 20 tisoč Din. Trgovec

Fleck se je po vlamu zbudil in streljal za vlomilci, ki so tudi odgovorjali s streli.

Udar strele uničil viničarsko hišo. Strela je udarila v viničarsko hišo v Gabrovljah pri Slov. Konjicah. Poslopje je last Ivana Furmana. V njej je stanovala delavska družina Gumzej s štirimi malimi otroci. Mati in deca so si komaj rešili življenje, pogorela jim je pa vsa imovina. Pošteno in po nesreči popolnoma obubožano družino Gumzej priporočamo usmiljenim srcem.

Nesreča. G. Peter Sadravec iz Ormoža je padel s hruške, ko je obiral sadje, da ga pošlje hčerkam v Maribor. — Želimo mu, da kmalu ozdravi.

Otrok umri radi opeklin. V Dolgi vasi pri Dolnji Lendavi je mati prala perilo. V bližini perice je bil škaf z vrelo vodo in na stolu je sedela komaj tri letna Režika. Otrok se je gugal na stolu, ki se je prevrnil in Režika je padla v vrelo vodo in se tako opekla, da je umrla radi opeklin.

Prekmurska vas pogorela. V nedeljo 15. septembra popoldne je izbruhnil v Dolgi vasi pri Dolnji Lendavi požar pri posestni Vereš. Ogenj se je širil z bliskovito naglenco in objel v par trenutkih vse hiše, ki so bile lesene in krite s slamo. Radi suše so bili vodnjaki prazni in na kako uspešno gašenje ni bilo niti misliti. Slučajno je bil v bližini nesreče vojaški oddelek, ki je prihital na pomoč in otel z veliko požrtvovalnostjo tri hiše, sicer je pa cela vas upepeljena.

Otvoritev nove oblastne ceste. V nedeljo 13. oktobra se izroči prometu nova proga oblastne ceste Sv. Urman—Lesična. Z novo cesto je vpostavljena dolgo zaželjena zveza trga Kozje s St. Jurjem ob južni železnici.

Popravil Pri letaku glede vožnje Celje—Dramlje se nam je vrinila neljuba pomota. Na koncu letaka glede Teharčanov izvolite tam popraviti čas, ki se glasi na 9. uro 15 minut na 8. uro 15 minut, to je četrt na 9. uro.

Zaklal ga je. Iz Rečice ob Savinji nam poročajo o divjaško krvavem zločinu, kojega vzrok je brezmejno popivanje. V krčmi I. Rakuna so pili kmečki fantje. Prišlo je med njimi radi malenkosti do prepira. Franc Rop, po domače Mokričev, je skočil iz gostilniške sobe v kuhinjo po dolg nož za rezanje mesa ter ga pognal Francu Skončniku v hrbet 15 cm globoko. Po groznem činu je pobegnil. Smrtno ranjeni je tovarišem označil po imenu ubijalca in jih prosil, naj ga peljejo do zdravnika, ker bo umrl. Krčmar je zapregel, a je bilo žalobog prepozno, ker je zaboden in po 20 minutah izdahnul. V ponedeljek 9. septembra zjutraj so zaprli ubijalca, ki ima na vesti mladega Skončnika, ki je za-

pustil ženo s tremi nepreskrbljenimi otroci.

Obešenega so našli. Pred dobrimi 14 dnevi je izginil neznano kam trgovec s hmeljem v Žalcu g. Rudolf Senica. Te dni ga je našla obešenega na veji drevesa v gozdu v bližini cerkve Lurške Marije pri Grižah neka ženska. Spoznali so ga za pravega po listinah, ki ji je imel pri sebi. Gotovo je visel že 14 dni.

Avtomobil ga je povezil. Iz Hrastnika v Trbovlje se je vračal 54 letni rudar Franc Rupret. Na ovinku ceste pri krčmi Franca Logarja je prišel zgoraj imenovani pod avtomobil, ker je bilo že temno in šofer rudarja ni pravočasno zapazil. Od avtomobila razmesarjeni je izdahnul v rudniški bolnici.

Smrtna nesreča. V ponedeljek 9. septembra dopoldne je v Kotredeškem rovu v Zagorju ob Savi zasulo 36 letnega rudarja Mihaela Nolimana. Reševati so začeli ponesrečenca takoj, a se jim nevarno delo ni posrečilo, ker se je kamenje neprestano usipavalo. Nesrečneža so izvlekli izpod podsutja po več urah, a je v bolnici na poškodbah umrl. Ponesrečeni rudar zapuščal ženo in tri nepreskrbljene otroke.

Usodepolni padec. Delavec Blaž Kozjak je prenašal v Trbovljah železniške prage iz višine 340 na višino 332. Ko je nesel Kozjak težak železniški prag od starega tira in ga hotel spustiti na nižje ležeči novi tir, ga je potegnil prag za seboj, da je padel osem m globoko, priletel na glavo in je med prenosom v bolnico umrl.

Pisarna Okrajnega cestnega odbora v Laškem je odprta vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 14. do 17. ure popoldne. Sprejemanje strank od strani načelnika pa je določeno glasom sklepa seje dne 22. agusta 1929 na vsak torek, četrtek in soboto od 9. do 11. ure dopoldan.

Štiri slovenski rudarji smrtno ponesrečili v srbskem premogovniku. V premogovniku Rtanj pri Zaječaru v Srbiji se je zgodila radi vnetja jamskih plinov grozna eksplozija, ki je zahtevala deset smrtnih žrtev. Od ponesrečenih je šest iz okolice premogovnika, ostali štirje so pa bili slovenski rudarji.

Tako je prav.

Bilo je v Ptuj, v nedeljo. Pa prideta dva fanta do proštijске cerkve in se čudita, kako se mlad pobič dere »Nedelja«!

»Prismoda, to itak vem, da je danes nedelja,« pravi Jaka. — »Nedelja — samo en dinar!« Aha, to pa mora biti nekaj za kupiti! Pa stopita bliže in vidita list »Nedelja«. »Naj pa gre en

Dijakom in njihovim staršem!

Ob začetku šolskega leta se vam priporoča za nakup šolskih knjig in vseh šolskih potrebščin

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU
Aleksandrova cesta 6 in Koroška c. 5.

Vsem nakupovalcem pri takojšnjem plačilu lepe nagrade!

dinar« se ojunaci Tina in si kupi »Nedeljo«. Ko sta po službi božji list pregledala, sta se takoj naročila nanj, tako se jima je dopadel. —

Da vam ne bo treba ita vprašat Tina in Jaka, kje se naroči, Vam povemo kar mi: Upravništvo »Nedelje« v Mariboru, Slomškov trg 20. Izhaja vsak teden ter stane mesečno le 2 Din (letno 24 Din).

Jih je potegnil. V čehosl. mestu Tabor se je vršila te dni posebna vojaška razstava. Pri razkazovanju znamenitosti razstave je igral važno vlogo štabni kapitan, ki se je izdajal za inženerja Kohlika. Sprejel je čehoslovaškega ministrskega predsednika in vojnega ministra Udržala, koja je vodil po razstavnih prostorih. Tudi druge vojaške dostojanstvenike je sprejemal in jim tolmačil razne znamenitosti. Z znamenitim češkim politikom Kramaržem se je pustil skupaj fotografirati. Sedaj so še le dognali, da je prijazen štabni kapitan in inženjer že večkrat predkaznovani kovaški pomočnik Viljem Cipelik iz Prage. Legitimacijo za štabnega kapitana je enostavno ukradel in jo prenameril na ime Kohlik. Lažiinženjer se je lepo poslovil od mesta Tabor, kjer je zapustil velike dolgove po finih hotelih in najbolj imenitnih družinah.

Vihar, ki je ustavil brzovlak. Koncem minulega tedna je divjal nad francoskim mestom Toulon ter okolici strahovit vihar. Sila neurja je bila tako huda, da je ustavil vihar brzovlak Pariz—Toulon in ga potiskal nazaj. Potniki so morali prebiti več ur v vlakcu, katerega je porival vihar sem ter tja. Veter je zagrabil več težkih vozov, jih dvignil v višino in jih treščil potem z vso silo na tla, da so se z vprego vred razbili. Isto se je godilo tudi z avtomobili. Najtežje je bilo prizadeto mesto Toulon, kjer je poleg viharja divjal še silen naliv. V nekaj minutah so bile vse nižje ležeče kleti in stanovanja pod vodo. Škoda, ki jo je povzročil naliv, se cení preko 25 milijonov frankov. Pod pritiskom viharja so popokale skoro vse šipe v mestu, po zraku so frčale opeke. Mesto je bilo tudi brez razsvetljave, ker je bila elektrarna poškodovana. V pristanišču je vrgel vihar več manjših ladij na suho, druge pa pognal na odprto morje. Po dosedanjih poročilih pogrešajo okrog sto ribiških čolnov. Domneva se, da jih je vihar presepetil na odprtem morju in so se potopili. Vihar je ponehal šele okrog polnoči.

Najnovejši in najhujši strup. Kljub neprestanemu pisanju o razorožitvi na suhem, morju ter v zraku je vedno več novih iznajdb za uničevanje človeštva. Velesile tekmujejo med seboj, kako bi razmnožile in se obdale z najmodernejšimi izumi, ki bi naj služili prihodnjim vojniam. Pred dnevi se je vršilo v Londonu zborovanje strokovnjakov, ki se pečajo z raziskovanjem in z iznajdbami novih strupenih plinov ter bacilov, s katerimi se hočejo lotiti razne države v bodočnosti za napad in obrambo. Londonki profesor Hill je javno izjavil na zgoraj omenjenem zborovanju, da se mu je posrečilo iznajti strup, kojega je treba le en gram in s to malenkostjo se lahko pokonča en milijon lju-

di. Najnovejši in strašni strup bo mogoče trositi na zemljo iz aeroplanov. Pri taki iznajdbi so odveč vsa oboroževanja, če že obeta en sam gram novega strupa tako grozen uničevalni učinek.

Sadovi brezverske in podivjane vzgoje. Že večkrat smo kazali v našem listu na prežalostne posledice brezverske in podivjane mladinske vzgoje, kakor so jo uvedli boljševiki v Rusiji. V zadnjem času beleži časopisje ta-le slučaj: V ruski vasi Uhtomski (pri Moskvi) je kolonija od 80 šolskih otrok. Na koloniji se je vršilo zborovanje boljševiških učiteljev. Po zborovanju sta bila napadena in pobita na tla en učitelj in vodja kolonije. Nezavestnega učitelja so položili na železniški tir, kjer ga je razmesaril vlak. Težko poškodovani vodja je umrl na ranah in je izjavil tik pred smrtjo: »Maščevali so se!« Oba omenjena je napadlo nekaj učencev, ki so bili odpuščeni iz kolonije, so se potikali kot tolovaji po okolici in se maščevali po roparsko nad predstojnikoma. Kar mačka rodi, miši lovi!

Moški v ženski ulogi. Po celem svetu se je v novjšem času razpasla bedarija, da premirajo ženske v krasotice posameznih mest, pokrajin — da celo celih držav. Belgijsko znano morskopolališče Coxyde je še bilo do nedavnega brez krasotne kraljice. Slednjič so premirali letovičarji posebno lepoticu za kraljico vseh žensk v kopališču. Na čast razglašeni lepoticji kraljici je bil prirejen slavnostni obed. Ko je teklo pri tej priliki raz miz najboljše vino, je izjavila in dokazala kraljica ženske krasote, da je — moški, ki je prismojene letovičarje prav na debelo potegnil.

Čikago mesto oklepnikov. Ameriško mesto Čikago uživa glas navečjega razbojniškega gnezda. Število ubojev in zločinov ne dosega nikjer viška kakor v tem mestu in nikjer ni policija izpostavljena večji nevarnosti kakor tukaj. Da bi policija na kakšen način dobila oporo proti tem razbojnikom, je čikaška občina došla na misel, da vse one, čijih dolžnost zahteva zasledovati lopovščino, zaščití pred revolverškimi streli. Dokaj časa je bil iskan najboljši način in naposled se je odločilo, nabaviti čikaški policiji takoimenovane »kvinaste uniforme«. Učinek teh poizkusov je pokazal odlične uspehe. Kvinasti oklepi, katere nosi policija v Čikagu, se neprodinri za revolverške strele iz bližine. Razen tega so lahki in ne ovirajo kretanja. Kvinasti oklepi so bili naročeni pri neki tvrdki v Bostonu, katera je radi tega takoj zaslovela. Pokazalo pa se je, da imenovana tvrdka ni založila s kvinastimi oklepi zgolj le čikaško policijo. Kratko zatem je došlo med čikaško policijo in lopovi na ulici do spopada. Na veliko začudenost policije pa so se streli kar odbijali od razbojniških prs, kakor ob njihovih lastnih kvinastih oklepih. Dejstvo je značilo, da so se zločinci po istem sistemu zaščitili z oklepi. Ta dogodek je izzval med ameriški časopisi obširna poročila. Podrobno so opisali izid spopada na ulici, važnost za strele neobčutljivih kvinastih oklepov za policijo, o ogromni koristi, ki je bo deležna

tvrdka, kakor tudi o smoli lopovov, katerim bo na ta način preprečeno sleherno izkoriščanje po nepoštehi poti.

Društvo za dosego starosti. V Londonu je bilo ustanovljeno pred kratkem posebno društvo za dosego 100 letne starosti. Organizacija šteje nad 500 članov ter članic, ki upajo z zmernim življenjem doseči 100 let. Članom starostne organizacije je dano na prosto, da lahko uživajo alkohol, pušijo in jedo meso — a vse v zmernih količinah. Ustanovitelj organizacije dr. Ernest ne veruje, da bi vodila vzdržnosti od alkohola, tobaka in mesa v visoko starost. On in njegovi tovariši so preiskali življenje 52 oseb, ki so dosegle 100 let. Ti ljudje so postali toliko stari, ker so bili zmerni v uživanju hrane, mirnega značaja in so spali dnevno 8 in pol ur. Od omenjenih 52 stoletnih je bilo 36 žensk. Od teh je bilo 26 omoženih, deset je imelo zelo mnogoštevilne družine. Na Angleškem je bilo leta 1921 trideset stoletnih moških in 80 žensk. Največjo starost so izsledili med Bolgari. Ženske postanejo radi tega starejše, ker po 50 letu manj delajo, ne pijejo in ne pušijo.

Nekaj novega in vendarle starega. L. 1836 so najeli Angleži posebno godbo, da bi dvignili z njenim muziciranjem potniški promet na tedaj novo otvorenji železniški progi London—Deptford. Pri odhodu in dohodu vsakega vlaka je svirala godba. Pozneje so nadomestili pravo godbo s samoigrajočimi lajnami, katere so opustili, kakor hitro se je osebni promet znatno razmnožil. Sedaj so pa po angleških kolodvorih na novo postavili gramofone. Gramofoni preganjajo potnikom, ki čakajo na vlake, mučno in neprijetno čakanje. Kateri hoče, tudi lahko pleše iz dolgega časa po železniški čakalnici ali po peronu.

Nova kuga. Na Japonskem se je prvič pojavila takozvana spalna bolezen leta 1924. V par tednih je obolelo na tej bolezni na otoku Sticoca 1100 oseb, ki so vse umrle. Pet let so imeli Japonci mir pred strašno uničevalko. Pri tokratnem pojavu se je nekdanja spalna bolezen pretvorila v pravo »spalno kugo.« Od nove kuge napadeni je v par dneh mrlič. Ne poznajo niti povzročitelja nove kuge, niti ni znano obrambno sredstvo. V okolici japonskega mesta Tokushima je obolelo na tej kugi 600 ljudi, 160 je že mrličev, ostale pa čaka smrt. — Prej omenjena spalna bolezen je doma v Vzhodni Afriki. Njen povzročitelj je poseben bacil. Bolezen prenaša od človeka do človeka »tsetse muha«, ki uničuje že skozi desetletja cele afriške naselbine. Spalna bolezen traja 6 mesecev do tri leta. Slabejši bolniki jej podležejo že po par tednih; pri močnejših traja spavajoče umiranje po cela leta. Bolnik pač samo spi in — spi, dokler se nikdar več ne prebudi. Očividci opisujejo, da je pogled na vasi in naselbine, ki so napadene od spalne bolezni, za zdravega človeka grozen. Povsod — smrtna tišina — spanje in — spanje...

Zračna nesreče v Združenih državah. V nedeljo 15. septembra so ponesrečila v ameriških Združenih državah tri letala in smrtno pokopala 13 oseb.

Dijaška kuhinja v Mariboru je prejela te-le podpore: Dr. Fran Irgolič, poravnina 100; Marko Skofič kaplan pri Kapeli 110; zbirka pri posvetitvi križa v Policah 62; dr. Fero Müller odvetnik 20; dr. Slavko Šumenjak dež. sod. svetnik v Soboti 100; okrajni zastop v Sevnici 200; Marija Rajšp pri Sv. Marjeti 110; uprava Slov. Gospodarja 100; Ernest Vogrin pri Sv. Barbari 80; Tomaž Stranjsak poštni uradnik v pokoju 50; Muršič Josip v Borovcih 80; svatje na gostiji Alojza Pukljavec v Paričjaku 240.50; okrajni zastop v Slovenski Bistrici 250; dr. Ljudevik Pivko profesor 500, dr. Lipold Fran odvetnik 250; starašinska zveza Triglayanov mesto venca na krsto pok. profesorja Jakoba Cimermana 500; na gostiji Blaža Rojko pri Sv. Ani 60; dr. Tone Pernat odvetnik 1100, dr. Alojz Juvan, župan mesta Maribor 1100; svatje na srebrni gostiji Janeza Potočnika pri Sv. Roku 75; pri hišnem posvečenju v Kraljevcih pri županu Matiji Kukovcu 100; Hranilnica in posojilnica v St. Ilju 100. Vsem darovalcem iskrena zahvala!

»Ljudska Samogomoč« v Mariboru naznaja vsemu cenjenemu občinstvu Slovenije, da ustanovi s 1. oktobrom tega leta III. skupino z oddelki A/II, B/II, C/II, D/II, v katere se sprejmejo samo vse zdrave osebe od 51. do 90. leta. S temi oddelki smo ustregli vsem onim starejšim osebam, ki so poprejšnje oddelke zamudile, oziroma se jih radi previsoke starosti ni moglo sprejeti. Glej današnji tozadevni oglas! 1152

Da osvežite kri, pijte nekaj dni zapored zjutraj čašo naravne **»FRANC JOSEFOVE«** grenčice. Od mnogih zdravnikov zapisana **»FRANC JOSEFOVA«** voda uravnava delovanje črevesa, krepi želodec, izboljšuje kri, pomiri živce, povzroči, da se človek splošno dobro počuti in da ima jasno glavo. Dobi se v vseh drogerijah, lekarnah in špecerijskih trgovinah.

Brezplačni katalog. Tvrška Meinel-Herold, tovarna glasbil, gramofonov in harmonik, podružnica Maribor, št. 106-B pošilja svoj cenik na zahtevo vsakemu brezplačno.

Sovjetska industrija strahovito nazaduje in sovjetska poročila so v tem oziru v tri četrtine slučajih neistinita.

Komunistična himna »internacionala« govori o uničenju starega »buržuanskega režima«. Res, boljševiki so uničili vse industrijske panoge prejšnjega režima, kar se pa tiče stvarjanja kakega »boljšega sveta«, so definitivno dokazali, da so čisto nesposobni za vsako pozitivno delo.

*

Pregled potovanj okoli sveta.

Nemški zrakoplov »Zeppelin« je obletel celi svet v 21 in četrt dneh (od 8. do 26. avgusta 1929). Zračna ladja ima prvenstvo, kar se tiče hitrosti obkrožitve zemlje. Po celem svetu proslavljajo za tedne nemško tehniko, ki je odnesla znatno zmago nad vsemi dosedanjimi voznjami ter poletji okoli sveta. V očigled omenjeni zmagi Nemcev bo zanimalo marsikaterega, kedaj, kako in v katerem času je poskušalo človeštvo obkrožiti na ta ali oni način svet.

Obkrožitve na jadrnicah.

Na daljno pot okrog po celem svetu se je upal človek še-le tedaj, ko mu je gnal veter ladjo s pomočjo jader po morsk gladini. Pomorščaki, ki so upali na barki okoli sveta, se niso bili doli, da bi izvršili pot čim hitreje, saj jim je tedaj le za to, da bi na svetovnih potovanjih odkrili nove dele sveta, našli nove prehode po morjih in splolili popolnili zemljevid.

Prvi, ki se je podal na jadrnici po svetu, je bil Portugalec Magalhães. Rabil je za vožnjo krog in krog sveta 1082 dni (od 20. septembra 1519 do 6. septembra 1522). Drugi je prejadral svet Anglež Franc Drake v 1018 dneh (od 13. februarja 1577 do 26. septembra 1580). Tretji je zopet Anglež Tomaž Candischius v 770 dneh (od 2. jul. 1586 do 10. avgusta 1588). Dalje Holandec Olivier van Nort v 710 dneh (od 12. julija 1598 do junija 1600). Zopet Holandec Jurij Spiegelberg v 665 dneh (od 6. avgusta 1614 do 1. junija 1616). Holandec Viljem Schout v 749 dneh (od 14. januarja 1615 do 1. februarja 1617). Nemec iz Kurnassau Jakob P' Heremite v 3 letih (1623 do 1626). Anglež James Cook v 1050 dneh prvič (od 26. avgusta 1768 do 12. julija 1771); drugič v 1112 dneh (od 13. julija 1772 do 30. julija 1775). Rus Adam pl. Kunenster v 1108 dneh (od 7. avgusta 1803 do 19. avgusta 1806). Rus Oton pl. Kotzbue v 1100 dneh (od 30. julija 1813 do 3. avgusta 1818) prvič; drugič v 1100 dneh (od 1823 do 16. julija 1826).

Na parniku in po železnici.

Po iznajdbi parnika in železniškega stroja je bil prepotovan svet od teh-le znamenitih mož: Amerikanec Pulitzer v 72 dneh (od 1889 do 1890). Francoz Gaston Stieger v 63 dneh (1901). Francoz Jager-Schmidt v 39 dneh (1911). Amerikanec Meato v 35 dneh in 21 urah (od 2. julija do 6. avgusta 1913). Komaj 15 letni Danec v 44 dneh (od 2. marca

Kako vladajo boljševiki na Ruskem.

II.

Propadanje industrije v Rusiji.

Komunizem je pozvan, da naredi na zemlji nebesa. In če kje, bi morala zdaj biti nebesa v Rusiji, kjer boljševizem neomejeno vlada. G. pisatelj Dujé pa trdi, da je boljševizem celo nesposoben, da bi kaj takega storil. Ruski boljševiki se z vsemi sredstvi trudijo vse ono prikriti, kar so uničili v Rusiji tekom svoje vlade in širijo lažnjive vesti o pravem stanju položaja v Rusiji. V tem oziru so skušali izkoristiti poslanstvo profesorja Nansena, toda vsled čuječnosti g. Dujé, pooblaščenca podporne akcije za jugoiztočne kraje Rusije, jim poskušnja ni uspela. In ravno ta gospod popisuje v svoji knjigi, kako nazaduje industrija v Doneckem bazenu, Kubanski oblasti itd. Poglejmo najprej pavolno industrijo!

Pred vojno leta 1913/14 je dobila Rusija iz Turkeстана 14 milijonov pudov pavole. Pud je 16 kg. Iz Amerike je kupila isto leto 13 milijonov pudov. Dandanes iz Amerike ne more kupovati, ker ni denarja. V Turkestan so prej pošiljali iz Rusije zrno in Turkestan je v zameno pošiljal Rusom bombaž (pavolo). Ker pa je v Rusiji bila lakota in Rusi sami niso imeli zrna, so v Turkestanu, mesto da be gojili pavolo, začeli sejati zrno. Tudi vse zaloge bivših tovarnarjev so boljševiki porabili. Zato je pavolna industrija zdaj v klavrnem stanju.

Ob reki Donec, ki se izliva v Don, je bilo za carja zelo razvito rudarstvo. L. 1914 je bilo v obratu okrog 900 jam (šahtov), iz katerih so kopali premog. Mnogo jam so imeli tudi kmetje. L. 1925 je bilo v obratu le še 200 jam. Za leta 1926/27 pravijo sicer boljševiki, da se je podvojilo število jam, a to ni res, ker boljševiki štejejo v svojo listo tudi kmečke jame, ki so brez vrednosti. V resnici se število jam zmanjšuje, ker boljševiki opuščajo vse one jame, kjer se nahaja premog v veliki globočini, ker to otežuje delo. Pokvarjeni stroji in nezadostna tehnična sredstva ne dopuščajo boljševikom, da bi obratovali v takih jamah. V obratu so le one jame, kjer se premog nahaja na površini zemlje. Globoke jame so pa brez nad-

zorstva in večkrat poplavljene z vodo. V takem bednem stanju so premogokopni rudniki ob Donecu. Premog pa je v zvezi z drugimi panogami industrije, zato vsa industrija nazaduje.

Enako je s katranom. Katrana dobijo boljševiki letno 480.000 pudov ali 7800 ton, leta 1914 so ga pa v Doneckem bazenu dobili 3 milijone pudov ali 49.000 ton. Torej niti eno šestino tega ne proizvajajo boljševiki, kar so dobili pod carjem leta 1914.

V Moskvi je velika tovarna za svile izdelke. Leta 1914 je bilo v njej zaposlenih 2000 delavcev, danes ta tovarna životari ter zaposluje le 350—400 delavcev. Boljševiki uganjajo pač divjo gospodarsko politiko in uničevajo vse, kar so nasledili. Prejšnji predsednik sosveta narodnih komisarjev, Rikov, se je izrazil po listu »Izvestija« z dne 12. marca 1926: »Dozdaj smo živeli na račun onega, kar nam je buržuazija (meščanstvo) zapustila v nasledstvo.«

V tovarnah so stroji v takem stanju, da se ne morejo uporabljati. Da bi se popravili, za to bi bilo treba denarja, a — tega nimajo boljševiki. A ono malo, kar imajo, to so trosili za državljansko vojno na Kitajskem, s tem podpirajo razne komunistične stranke v inozemstvu, s tem organizirajo vstaje v kolonijah, katere se jih skoraj vse — izjalovijo.

Izdelki boljševiških tovaren so slabi. Žveplenke so na primer za carja bile vse uporabne, dandanes je najmanj ena tretjina takih v škatljah, ki se nočejo vzgati. Prej so bili v Rusiji izvrstni svinčniki, dandanes se polomijo, ko se spičijo, ali ko so ospičeni, kvarijo papir.

Ena najboljših ruskih tovaren za steklo v Konstantinovki ob Donecu proizvaja danes slabe šipe za okna, zeleno pobarvane kot steklenice. Ko sem nekega dne rabil nekoliko šip za okna v pisarni Nansenove misije, moral sem polskati šipe iz oken starih v vojni porušenihi koč.

Izdelki so slabi, cene pa rastejo. Prve tri mesece leta 1926 so cene zrastle v mizarški obrti za 33 odstotkov, pri izdelkih kavčuka za 16 odstotkov, pri sladkorju za 19 odstotkov itd.